

Rozhodnutí je v právní moci dne 14. 11. 2008
a je vykonatelné dnem 19. 11. 2008
V Liberci dne 26. 07. 2021

č.j.: 20 C 6/2007 - 155

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Liberci rozhodl soudkyní JUDr. Janou Špidlenovou v právní věci žalobce Českomoravská investiční a.s. se sídlem Brno, Bartošova 1833/6, IČ 49969854, zastoupeného Mgr. Davidem Jüngerem, advokátem se sídlem v Ostravě, 28. října 219/438 p r o t i žalovaným: 1) TOBA TRADE s.r.o., Ludvíkova 1351/16, Ostrava, IČ 26860414, zastoupeného JUDr. Světlanou Vargovou, advokátkou se sídlem v Ostravě, Musorgského 14 a 2) Správa železniční dopravní cesty, státní organizace, se sídlem Prvního pluku 367/5, Praha 8, IČ 70994234, o určení neplatnosti kupní smlouvy a určení vlastnického práva, t a k t o :

- I. Žaloba na určení, že kupní smlouva uzavřená mezi organizací Správa železniční dopravní cesty, státní organizace, jako prodávajícím na straně jedné a společností TOBA TRADE s.r.o., jako kupujícím na straně druhé, předmětem které je převod vlastnického práva k nemovitostem dosud zapsaným na LV č. 944, vedeném pro k.ú. a obec Frýdlant, a sice k (i) budově č.p. 1187, bydlení, část obce Frýdlant, situované na pozemku parcela č. 182/17, (ii) pozemku parcela č. 182/17, zastavěná plocha a nádvoří, (iii) budově č.p. 1188, bydlení, část obce Frýdlant, situované na pozemku parcela č. 182/18, (iv) pozemku parcela č. 182/18, zastavěná plocha a nádvoří, (v) pozemku parcela č. 1333, ostatní plocha, dráha, j e n e p l a t n á a na určení, že vlastníkem uvedených nemovitostí je Česká republika s právem hospodaření s majetkem státu pro Správu železniční dopravní cesty, státní organizaci se sídlem Praha 8, Karlín, Prvního pluku 367/5, IČ 70994234 j e n e p l a t n á .
- II. Žalobce je povinen nahradit první žalované náklady řízení ve výši 32. 193,- Kč k rukám JUDr. Světlany Vargové do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalobce je povinen nahradit druhé žalované náklady řízení ve výši 180,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobu podanou 11. ledna 2007 se žalobce domáhal vydání rozsudku, jímž by bylo u r č e n o , že k u p n í s m l o u v a , uzavřená mezi druhou žalovanou jako prodávajícím na straně jedné a prvou žalovanou jako kupujícím na straně druhé, předmětem které je převod vlastnického práva k nemovitostem dosud zapsaným na LV č. 944 vedeném pro katastrální území a obec Frýdlant, a sice k (i) budově č.p. 1187, bydlení, část obce Frýdlant, situované na pozemku parcela č. 182/17, (ii) pozemku parcela č. 182/17, zastavěná plocha a nádvoří, (iii) budově č.p. 1188, bydlení, část obce Frýdlant, situované na pozemku parcela č. 182/18, (iv) pozemku parcela č. 182/18, zastavěná plocha a nádvoří a (v) pozemku parcela č. 1333, ostatní plocha, dráha, j e n e p l a t n á . Současně požadoval u r č e n í , že v l a s t n í k e m shora uvedených nemovitostí zapsaných doposud na LV 944 vedeném pro katastrální území a obec Frýdlant, je Česká republika s právem hospodaření s majetkem státu pro druhého žalovaného. Podání žaloby odůvodnil žalobce tím, že společnost EURO REALITY GROUP s.r.o. se sídlem Sokolská třída 1263/24, Ostrava byla pověřena zprostředkováním prodeje uvedených nemovitostí, jakož i mnoha dalších bytových objektů a s nimi spojeného movitého majetku a pohledávek, když právo hospodaření státu mimo jiné ve vztahu k předmětných nemovitostem vykonávala druhá žalovaná s tím, že na základě oznámení společnosti EURO REALITY GROUP s.r.o., publikovaném v denním tisku, žalobce vstoupil s touto společností do jednání za účelem účasti ve výběrovém řízení na prodej všech 79 bytových objektů. Poté, kdy žalobce dne 23.11.2006 uzavřel smlouvu o zachování důvěrného charakteru informací, byly mu ze strany společnosti EURO REALITY GROUP s.r.o. předány základní údaje týkající se převáděných nemovitostí, a to zejména technický stav nemovitostí, přehled nájemních vztahů a cenové ujednání, tj. přehled cen, za které bude možné nemovitý majetek, movité věci a pohledávky úplatně nabýt, když cenové relace byly prezentovány jako minimální, neumožňující majetek nabýt pod tyto hranice. Jako nejnižší kupní cena byla přitom stanovena částka 145.428.000,- Kč. Aniž by byly známy jakékoliv písemně zakotvené podmínky výběrového řízení, žalobce doručil dne 30.11.2006 společnosti EURO REALITY GROUP s.r.o. svou nabídku na odkoupení všech 79 bytových objektů a s nimi spojeného movitého majetku, a to za cenu 146.100.000,- Kč. V návaznosti na takto učiněnou nabídku byl žalobci doručen dne 6.12.2006 přípis výše uvedené společnosti obsahující dílčí podmínky uzavření kupních smluv a současně obsahující upozornění, že v rámci hodnocení nabídek zaslaných jejich společností, budou upřednostněny nabídky na odkup celého souboru nabízených nemovitostí. Bližší podmínky výběrového řízení na prodej majetku ve vlastnictví státu v hodnotě téměř 150.000.000,- Kč nebyly žalobci nadále známy, a to i přesto, že jejich předložení bylo ze strany žalobce několikrát požadováno. Bez stanovení a konkretizace podmínek výběrového řízení bylo výběrové řízení ukončeno v druhé polovině prosince 2006, kdy byly s prvou žalovanou uzavřeny dílčí kupní smlouvy, jejichž předmětem byl úplatný převod vlastnického práva k jednotlivých nemovitostem, a to mimo jiné i k předmětným nemovitostem zapsaným na LV č. 944 vedeném pro katastrální území a obec Frýdlant, blíže specifikovaným ve výroku tohoto rozsudku. Kupní smlouva k převodu jmenovaných nemovitostí byla již dne 27.12.2006 podána u příslušného katastrálního úřadu za účelem zahájení řízení o povolení vlastnického práva k převáděným nemovitostem. To bylo pro žalobce překvapující, neboť celé výběrové řízení mělo pokračovat dále v roce 2007 tak, aby mohlo být ukončeno nejpozději do 31.1.2007.

Žalobce má za to, že uzavřená kupní smlouva je ve smyslu § 39 občanského zákona neplatná, a to z těchto důvodů : Jejím uzavřením došlo k porušení podmínek pro převod majetku stanovených zákonem č. 219/2000 Sb. o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, zejména pak ustanovení § 22 odst.1 citovaného zákona, které stanoví, že při úplatném převodu věci se cena sjednává nejméně ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak. Zásady postupu při zjišťování zájemců o koupi, nepůjde-li o přímý prodej vybrané osobě, upraví prováděcí právní předpis. Proces výběru nejvhodnější nabídky byl zcela v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku, a to do té míry, že je třeba jej považovat za absolutně neplatný. Tento závěr se vztahuje zejména k informovanosti zájemců o nabytí souboru nemovitostí a k zásadě rovného zacházení s jednotlivými účastníky výběrového řízení. V y h o v ě n í žalobě by mohlo mít příznivý dopad na právní postavení žalobce v podobě možnosti ucházení se o nabytí převáděného majetku a n a l é h a v ý právní zájem na určení neplatnosti kupní smlouvy a určení vlastnického práva je spatřován v ochraně žalobcova práva k nabytí vlastnictví v situaci, kdy vlastníkem majetku se podle pravidel poctivého obchodního styku stát měl. Naléhavý právní zájem je dán i proto, že platí princip veřejnosti katastru nemovitostí, kdy každý může do katastru nemovitostí nahlížet a získávat tam informace, které se týkají nemovitostí v tomto katastru evidovaných. Počínaje 1.1.1993 platí navíc zákonná zásada dobré víry v zápisy v katastru nemovitostí. Každý, kdo z něho vychází, je v dobré víře že tento zápis odpovídá zákonu, ledaže by musel vědět, že zápis neodpovídá skutečnosti. Proto je obecný zájem na tom, aby zápisy byly pravdivé a nebyly do katastru nemovitostí zapisovány údaje, které mají základ v neplatných nebo jinak vadných právních úkonech. Naléhavý právní zájem na takové žalobě je dán i u subjektu, který tvrdí, že je vlastníkem určité nemovitosti a že někdo jiný, proti kterému směřuje žaloba, je nesprávně zapsán v katastru nemovitostí jako jejich vlastník. K p o d á n í určovací žaloby je oprávněn i subjekt, který se nedomáhá určení vlastnického práva ve svůj prospěch, jestliže v případě, kdy soud žalobě vyhoví, dojde ke zlepšení jeho postavení.

V průběhu řízení žalobce doplnil svá tvrzení o to, že absolutní neplatnost uzavřené smlouvy spočívá i v r o z p o r u s právem Evropského společenství. Je přesvědčen o tom, že uzavřením smlouvy, ohledně které se domáhá vyslovení neplatnosti, došlo k porušení předpisů upravujících veřejnou podporu. Veřejná podpora je upravena pouze právem Evropských společenství, která ovšem má přednost před právními předpisy České republiky a je bezprostředně aplikovatelná. Vycházejíc z definice veřejné podpory, tak jak je tento pojem definován v článku 87 odst.1 Smlouvy o založení Evropských společenství, uzavřením celého konvolutu kupních smluv ohledně prodeje státního majetku ve správě druhé žalované, došlo k poskytnutí veřejné podpory první žalované. Soudy se musí z úřední pravomoci zabývat tím, zda se v daném případě jednalo o veřejnou podporu či nikoliv. Je zjevné, že kumulativně došlo k naplnění všech pojmových znaků vymezujících veřejnou podporu, a to následujícím způsobem: Poskytovatelem veřejné podpory je stát, respektive poskytovány jsou státní prostředky. V důsledku prodeje souboru nemovitostí první žalované došlo k poskytnutí výhody a tato výhoda je způsobilá narušit soutěž. Současně došlo i k ovlivnění obchodu, protože pozice první žalované na národním trhu posílila oproti jiným osobám podnikajícím ve stejném oboru a národní trh je v tomto směru zcela otevřen všem osobám, jež mají své sídlo nebo bydliště v členském státě Evropské unie. Navrhl, aby

soud řízení přerušil a fakultativně zahájil u Evropského soudního dvora postupem podle článku 234 SES řízení o předběžné otázce, a to jednak ohledně výkladu právní povahy citovaných komunitárních pravidel a jednak o výklad jejich obsahu. Tvrzení uvedená v žalobě dále podrobněji zdůvodňoval.

Obě žalované ve svých písemných vyjádřeních navrhly žalobu v plném rozsahu zamítnout, a to již s ohledem na nedostatek naléhavého právního zájmu na požadovaných určeních na straně žalobce, neboť výsledek řízení se nemůže žádným způsobem dotknout právní sféry žalobce s tím, že ani případné vyhovění jednotlivým petitům žaloby nemůže vést ke zlepšení jeho právního postavení.

Prvá žalovaná ve svém vyjádření dále namítla, že nemovitosti, které jsou předmětem sporu, nezískala ve výběrovém řízení na koupi – prodej nemovitostí ve vlastnictví státu s právem hospodaření druhé žalované, ale při prodeji v souladu s podmínkami stanovenými pro vítěze výběrového řízení na zprostředkování prodeje bloku nemovitostí, jež byly Vládou ČR schváleny k odprodeji. Zprostředkování prodeje prováděla společnost EURO REALITY GROUP s.r.o. Termíny pro uzavření kupní smlouvy a úhrady kupní ceny vycházely ze smlouvy o zprostředkování. Tvrzení neplatnost smlouvy je nedůvodná. Při prodeji majetku druhá žalovaná jednala jako plnoprávný vlastník a jediným jejím omezením při uzavírání kupní smlouvy byl souhlas Vlády ČR. Ten byl dán na zasedání dne 19.7.2006 usnesením č. 870. Tímto usnesením byl dán zcela jiný režim privatizace. Podmínky převodu majetku druhé žalované si určila organizace sama a to v souladu se zákonem. Podmínky prodeje nebyly nijak měněny, byly pro všechny zájemce o koupi nemovitostí stejné. Kriterialem pro výběr zájemce byla nabídnutá kupní cena a podmínka úhrady kupní ceny již při podpisu kupních smluv a dále snaha o zpeněžení celého souboru nemovitostí oproti jednotlivému prodeji objektů a nemovitostí. Námitka žalující strany, že byly porušeny zásady poctivého obchodního styku, je dle první žalované pouze účelová. Smlouva se řídila občanským zákoníkem, který tento pojem vůbec nezná a při samotném prodeji se nejednalo o výběrové řízení ve smyslu zákona č. 40/2004 Sb. o veřejných zakázkách.

Druhá žalovaná ve vyjádření dodala, že prodej nemovitostí provedla prostřednictvím společnosti EURO REALITY GROUP s.r.o., kterou vybrala v souladu se zákonem č. 40/2004 Sb. Dne 6.10.2006 uzavřela žalovaná s touto společností zprostředkovatelskou smlouvu, ve které byly stanoveny podmínky prodeje nemovitostí. Termín zahájení i ukončení realizace prodeje nemovitostí druhá žalovaná stanovila tak, že cílem je dosažení nejvyšší kupní ceny za podmínek a ve lhůtě dle zprostředkovatelské smlouvy. Z nabídky žalobce na odkoupení souboru nemovitostí ze dne 27.11.2006 a z dopisu žalobce z 15.12.2006 pak vyplývá, že pro žalobce nebyly principy prodeje akceptovatelné. Na druhou žalovanou jako prodávajícího se zákon č. 219/2000 Sb. nevztahuje (§ 54 odst.1 věta čtvrtá). Ze zákona č. 77/2002 Sb. o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železniční dopravní cesty a o změně zákona č. 266/1994 Sb. a zákona č. 77/1997 Sb., ustanovení § 19 odst.5 vyplývá, že se na druhou žalovanou přiměřeně vztahují ustanovení zákona č. 77/1997 Sb. o státním podniku. Podle ustanovení § 38a odst.3 tohoto zákona, majetek určený k úhradě závazků státní organizace České dráhy, k jehož nakládání se nevyžaduje souhlas vlády, při jeho převodu na jiné právnické či fyzické osoby postupuje druhá žalovaná přiměřeně podle ustanovení zákona č. 77/2000 Sb. S ohledem na znění přílohy k tomuto zákonu,

bodu 3., bytové objekty schválené do privatizace v zájmu zachování právní jistoty přijala Vláda ČR 19.7.2006 pod č. 870 usnesení o vyjmutí majetku státu, se kterým je příslušná druhá žalovaná hospodařit, z privatizace podle zákona č. 92/1991 Sb. Zprostředkovatel prodeje byl vybrán v souladu se zákonem č. 40/2004 Sb. a veřejná zakázka byla uveřejněna na centrální adrese dne 16.6.2006 pod evidenčním číslem 50022642. Zprostředkovatelská smlouva s vybraným uchazečem byla podle § 66 uzavřena a lhůta k plnění byla prodloužena do 31.12.2006. Zprostředkovatel musel realizovat uzavření kupní smlouvy a složení kupní ceny v takových termínech, aby splnil podmínky zadávacího řízení, zadávací dokumentace a zprostředkovatelské smlouvy. Zprostředkovatel pak pouze zrealizoval výběr kupujících. Druhá žalovaná nepostupovala v rozporu s platnými právními předpisy a chovala se jako řádný hospodář.

Podle ustanovení § 80 písm.c) o.s.ř. žalobou v občanskoprávním řízení se lze domáhat i určení, zda tu právní vztah nebo právo je či není, je-li na tom naléhavý právní zájem. Ze základních principů občanskoprávního procesu přitom vyplývá, že subjektem tohoto zájmu musí být právě žalobce. V § 80 písm.c) není založena tzv. actio popularis, což je všeobecně uznáváno. Proto také v daném případě nemá význam žalobcem tvrzený obecný zájem na správnosti zápisu v katastru nemovitostí. Naléhavý právní zájem na určení je dán zejména tehdy, kde by bez tohoto určení bylo ohroženo právo žalobce, anebo kde by se bez tohoto určení jeho právní postavení stalo nejistým.

Žalobce se domáhá jednak deklarace, že kupní smlouva uzavřená mezi Správou železniční dopravní cesty, státní organizace jako prodávající na straně jedné a společností TOBA TRADE s.r.o. jako kupující na straně druhé, předmětem které je převod vlastnického práva k nemovitostem, doposud zapsaným na LV č. 944 pro katastrální území a obec Frýdlant a specifikovaných ve výroku tohoto rozsudku, je neplatná a určení, že vlastníkem nemovitostí, které jsou předmětem této smlouvy, je stále Česká republika s právem hospodaření s majetkem státu pro Správu železniční dopravní cesty, státní organizaci.

Z výpisu z katastru nemovitostí Katastrálního úřadu pro Liberecký kraj, Katastrální pracoviště Frýdlant bylo zjištěno, že na LV č. 944 pro katastrální území a obec Frýdlant je k uvedeným nemovitostem zapsáno vlastnické právo České republiky s právem hospodařit s majetkem státu pro druhou žalovanou Návrh na vklad vlastnického práva prvé žalované byl přijat katastrálním úřadem 27.12.2006. Řízení o vklad vlastnického práva u katastrálního úřadu je přerušeno z důvodu podání této žaloby. Z uvedeného tedy vyplývá, že Česká republika je i v současné době vlastníkem předmětných nemovitostí v katastrálním území Frýdlant, a proto žalobce nemůže mít na určení vlastnického práva České republiky k těmto nemovitostem naléhavý právní zájem. Žalobce se tedy domáhá určení něčeho, co existuje a je veřejně přístupnými listinami prokazováno. V případě, že by soud této části žaloby vyhověl, nedošlo by na základě tohoto rozhodnutí k žádné změně ani v právech a postavení žalobce, ani v zápisu v katastru nemovitostí. Zcela jasně tedy žalobce nemá naléhavý právní zájem na tomto určení a soud v této části žalobu zamítl, neboť není splněna podmínka daná pro požadované určení § 80 písm.c) o.s.ř.

K absolutní neplatnosti právních úkonů musí soud přihlížet z úřední povinnosti. Zabýval se tedy platností úkonu z hlediska ustanovení § 39 občanského zákona. Zkoumal, zda právní úkon svým obsahem nebo účelem neodporuje zákonu nebo jej neobchází či se nepříčí dobrým mravům.

Dokazování bylo zaměřeno na prokázání naléhavého právního zájmu žalobce na žalovaném určení neplatnosti uvedené smlouvy a na jeho aktivní legitimaci.

Žalobce se domáhal určení neplatnosti předmětné kupní smlouvy, když tvrdil, že vyhověním žalobě se zlepší jeho postavení, kdy se bude moci zúčastnit nového řízení o koupi předmětných nemovitostí, které pak budou muset být prodávány tak, aby byla dodržena zásada transparentnosti a rovnosti účastníků při zachování pravidel poctivého obchodního styku. Poukazoval přitom na judikaturu Nejvyššího soudu ČR, zejména pak na rozhodnutí spisové značky 28 CDO 1567/99 či 22 CDO 797/2000.

Na základě předložených písemností dospěl soud k závěru, že žalobce se v listopadu 2006 zúčastnil nabídkového řízení na prodej státního majetku ve správě druhé žalované, které organizoval zprostředkovatel EURO REALITY GROUP s.r.o. Byl seznámen se zadávacími podmínkami, které však nesplnil, když neprokázal, že je schopen zaplatit kupní cenu. Kupní smlouva na prodej nemovitostí zapsaných na LV č. 944 u Katastrální úřadu pro Liberecký kraj, Katastrální pracoviště Frýdlant mezi žalovanými byla uzavřena dne 18.12.2006 a kupní cena byla zaplacená v hotovosti 21.12.2006. Žalobce tvrdil, že uzavřením předmětné kupní smlouvy došlo k porušení podmínek pro převod majetku stanovený zákonem č. 219/2000 Sb. o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve zněních pozdějších předpisů, zejména pak ustanovení § 22 odst.1 citovaného zákona, které stanoví, že při úplatném převodu věci se cena sjednává nejméně ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak. Zásady postupu při zjišťování zájemců o koupi, nepůjde-li o přímý prodej vybrané osobě, upravuje prováděcí předpis.

Na státní organizaci nelze aplikovat ustanovení zákona č. 219/2000 Sb., kdy v konkrétním případě se jedná o nakládání s nemovitým majetkem druhého žalovaného, jež se řídí zvláštním zákonem, a to zákonem č. 77/2002 Sb. s přiměřeným použitím zákona o státním podniku s tím, že druhá žalovaná vystupuje jako samostatný právní subjekt s plnou právní způsobilostí, který může nakládat s majetkem, k němuž má právo hospodaření, jako plnoprávný vlastník a jediným omezením pro převod je, že takovýto úkon musí být učiněn se souhlasem vlády ČR. V daném případě vzal soud za prokázané, že vláda ČR schválila na svém zasedání dne 19.7.2006 usnesením č. 870 vyjmutí majetku státu, se kterým je příslušná hospodařit druhá žalovaná, z privatizace, a to podle zákona č. 92/1991 Sb. o podmínkách o převodu majetku státu na jiné osoby ve znění pozdějších předpisů. Vláda schválila vyjmutí majetku uvedeného v příloze tohoto usnesení, dříve vybraného k privatizaci, usnesením vlády ČR ze 22.4.1998 č. 280, o komplexním projektu doprovodného sociálního programu pro uskutečňování procesu transformace Českých drah s tím, že výnos z prodeje vyjmutého majetku bude využit k úhradě závazku organizace Správa železniční dopravní cesty, státní organizace vůči České konsolidační agentuře. Tímto usnesením se prodej uvedených nemovitostí dostal pod zcela jiný režim privatizace bytového fondu majetku státu, než tomu bylo dříve. Podmínky, za jakých mělo dojít k převodu majetku druhé žalované si určila tato

organizace sama, a to v souladu se zákonem. Právní vztah uzavřený mezi účastníky kupní smlouvy na převod nemovitostí se řídil občanským zákoníkem, který pojem poctivého obchodního styku nezná. V tomto případě samotného prodeje se nejednalo o výběrové řízení ve smyslu zákona č. 40/2004 Sb. o veřejných zakázkách, jako to tvrdí žalobce. Pod režim tohoto zákona spadalo pouze výběrové řízení prováděné druhým žalovaným na uzavření zprostředkovatelské smlouvy na prodej předmětných nemovitostí. Ze závěrečné zprávy zprostředkovatele z 3.1.2007 pak bylo zjištěno, že nabídky nemovitostí byly zveřejněny, potencionální zájemci o koupi nemovitosti byli kontaktováni a od 8.11.2006 pak byla otevřena DATA ROOMS i s uvedením doby, po kterou je možné je navštívit a získat informace o prodeji. Ze sdělení žalobce zprostředkovateli dne 15.12.2006 soud zjistil, že žalobcem byl zprostředkovateli zaslán rozpis cenové nabídky na jednotlivé objekty a dále žalobce sdělil, že nemůže v termínu předložit ani písemné prohlášení banky o tom, že za žalobce uhradí kupní cenu nemovitostí ani sdělení banky o tom, že otevřela ve prospěch prodávajícího akreditiv a nebyla pro něho přijatelná ani ta podmínka, že by složil kupní cenu do advokátní úschovy. Z potvrzení ze dne 13.12.2006 pak bylo zjištěno, že ke dni vyhotovení potvrzení žalobce disponoval zůstatkem na svém účtu ve výši 40.319.930,- Kč. Nejnižší kupní cena souboru nemovitostí byla stanovena na 145.428.000,- Kč. Pokud tedy žalobce nemohl splnit podmínku zaplacení kupní ceny, ač byl k tomu zprostředkovatelem vyzván, nebyly splněny podmínky stanovené pro prodej a zprostředkovatel vybral z nabídek jako zájemce o koupi prvou žalovanou. Termín k doplnění o doklad solventnosti byl stanoven na 18.12.2006. Prvá žalovaná pak byla jedinou společností, která ze všech zájemců doložila do stanoveného termínu doklad o advokátní úschově finančních prostředků ke koupi celého souboru nabízených nemovitostí.

Postup předcházející uzavření kupní smlouvy mezi žalovanými není v rozporu se zákonem ani jej neobchází. V rozporu se zákonem není ani obsah smlouvy ani účel, pro který byla uzavřena. Druhá žalovaná řádným způsobem a v souladu se zákonem vybrala zprostředkovatele, kterému zadala a stanovila podmínky, za nichž má její majetek prodat. Podmínky byly řádně zadány a jejich splnění bylo požadováno v termínu, které určil zadavatel. Postup prodeje je určen závěrečnou zprávou. Žalobce byl s podmínkami seznámen, zprostředkovatel s ním komunikoval, sdělil mu informace jako všem ostatním zájemcům / dokládá korespondence a závěrečná zpráva / a pokud by podmínky splnil, měl šanci ve svém snažení o koupi nemovitosti uspět. Podmínky však nesplnil. V realizovaném postupu soud neshledává ani porušení dobrých mravů. Časové termíny byly dány s ohledem na další povinnosti prodávající a proto stanovení, zaplacení kupní ceny, termínu splatnosti a požadavek prokázání, že zájemce má požadované finanční prostředky k dispozici, není porušením dobrých mravů. Absolutní neplatnost úkonu podle § 39 občanského zákona soud neshledal a nedospěl tedy k závěru, že by z tohoto důvodu bylo možné žalobě vyhovět.

Skutkový stav byl zjištěn listinami, a to výpisem z katastru nemovitostí LV 944 Katastrálního úřadu pro Liberecký kraj, Katastrální pracoviště Frýdlant, informacemi o řízení č. V-1547/2006 u k.ú. pro Liberecký kraj, Katastrální pracoviště Frýdlant, zprostředkovatelkou smlouvou ze dne 6.10.2006 č.255/2006 – MAJ a jejími přílohami, nabídkou žalobce z 27.11.2006, reakcí zprostředkovatele ze dne 4.12.2006, inzercí v Hospodářských novinách, oznámením zadávacího řízení, potvrzením o uveřejnění

informací, zadávací dokumentací č.j. SO 255/2006-MA3 s přílohami, přílohami s dodatky č. 1, 2, výpočtem minimální kupní ceny, vyjádřením žalobce z 5.12.2006 s přílohou, informací Privatbanky, a.s. z 13.12.2006, Závěrečnou zprávou zprostředkovatele s přílohami, Kupní smlouvou č. 14 ze dne 18.12.2006, výpisem z Obchodního rejstříku vedeného Krajským soudem v Brně, oddíl B, vložka 1229, smlouvou o zachování důvěrného charakteru informací ze dne 23.11.2006, pravidly pro DATA ROOMS a výpisem z Komerční banky, a.s. ze dne 21.12.2006.

Na základě provedeného řízení dospěl soud k závěru, že žalobce neprokázal naléhavý právní zájem ani, pokud jde určení neplatnosti kupní smlouvy uzavřené mezi žalovanými, protože není splněna podmínka, že by bez požadovaného určení mělo být ohroženo právo žalobce, že by se jeho právní postavení stalo nejistým. Prohlášením smlouvy za neplatnou by ke zlepšení postavení žalobce nedošlo a žádné své právo by u druhé žalované uplatňovat nemohl. Pro žalobce by vyhovující rozsudek mohl mít pouze ten přínos, že by v budoucnu mohl, kdyby prodej sporného majetku formou soutěže probíhal znovu, získat určitou příležitost sporný majetek nabýt. Mohl by se znovu zúčastnit nabídkového řízení, ale tato okolnost sama o sobě nezaručuje, že by v tomto řízení byl úspěšný. Z tohoto důvodu byla i tato část žaloby zamítnuta.

K námitce žalobce, že jeho postavení je shodné s postaveními účastníků, jak již bylo řešeno rozhodnutími Nejvyššího soudu, dospěl soud k závěru, že Nejvyšší soud řešil naprosto odlišné situace, než je ta, která je předmětem tohoto řízení. Předmětná judikatura se týkala porušení povinností zveřejnit záměr převést nemovitý majetek podle dřívějšího zákona č. 367/1990 Sb., kdy Nejvyšší soud dospěl k závěru, že převodní smlouva uzavřená bez zveřejnění záměru je pro obcházení zákona ve smyslu § 39 občanského zákona absolutně neplatná. Nadále pak Nejvyšší soud judikoval, že neúspěšný účastník nabídkového řízení, kterému bylo podle žalobních tvrzení znemožněno zúčastnit se nabídkového řízení o prodeji obecního majetku, pro tvrzené porušení povinností orgánů obce, má naléhavý právní zájem na určení, že smlouva o převodu nemovitostí ve vlastnictví obce, kterou obec uzavřela s jiným zájemcem o koupi, je neplatná. Dále uvedl, že okolnost, že záměr převést nemovitý majetek obce nebyl zveřejněn vůbec, umožňuje zpochybnit platnost smlouvy všem potencionálním zájemcům o převod nemovitého majetku, kteří se pro porušení povinností podle citovaného ustanovení o tomto záměru ani nedověděli a nemohli dovědět. V tomto řízení bylo objasněno, že nešlo o převod majetku z vlastnictví státu formou výběrového řízení za existence splnění podmínek podle zákona č.219/2000 Sb., ale o situaci takovou, že druhý žalovaný, který byl příslušný k hospodaření s tímto majetkem určeným k úhradě závazku státní organizace České dráhy, postupoval na základě usnesení Vlády ČR ze dne 19.7.2006 č. 870, jímž předmětné nemovitosti byly vyňaty z privatizace podle zákona č. 92/1991 Sb. a určeny k prodeji vybranému zájemci za pravidel stanovených druhou žalovanou a realizováním zájemci vybraným zprostředkovatelem. S předem stanovenými pravidly prodeje byl žalobce seznámen, což ostatně žalobce ve svých tvrzeních nijak nezpochybňuje. Nastavené podmínky prodeje žalobce neakceptoval a nesplnil je. Jde tedy o zcela odlišný případ než ty, kterých se dotýká dosud přijata judikatura Nejvyššího soudu. Jak již bylo výše uvedeno, žalobce není aktivně legitimován k žalobě na určení neplatnosti smlouvy, protože jeho právní postavení by deklarováním této neplatnosti soudem neovlivnilo a žádným způsobem nezažilo uplatnění vlastního práva s předmětem neplatné smlouvy souvisejícího.

Absolutní neplatnosti právního úkonu se v řízení o určení této neplatnosti může dovolat jen ten, kdo je v tomto řízení aktivně legitimován, tedy ten kdo na tom má naléhavý právní zájem. Nelze připustit, že naléhavý právní zájem na určení neplatnosti právního úkonu má každý, kdo tuto neplatnost tvrdí. To by vedlo k právní nejistotě, neboť kdokoli by mohl zažalovat na neplatnost kteréhokoliv právního úkonu. Pokud se týká konkrétní změny postavení žalobce, kterého by po vyhovění žaloby dosáhl, musí soud konstatovat, že provedenými listinnými důkazy bylo prokázáno, že žalobci nebylo znemožněno zúčastnit se nabídkového řízení, svůj zájem o koupi projevil, svoji nabídku předložil, ale nesplnil podmínky prodávajícího a tudíž byl neúspěšný. Jeho postavení v počátcích nabídkového řízení bylo naprosto stejné jako postavení ostatních zájemců, což bylo prokázáno listinnými důkazy v řízení provedenými, a to inzercí uveřejněnou v Hospodářských novinách a dokladem o možnosti získat informace v DATA ROOMS, když tyto informace žalobce skutečně získal. Pokud by soud žalobě za dané situace vyhověl, umožnil by každému neúspěšnému účastníkovi domáhat se určení neplatnosti právního úkonu, aby v dalším řízení měl příznivější postavení, neboť by mu poskytl delší čas ke splnění podmínek již dříve zadaných, když tyto podmínky mohly být dány právě časovým úsekem, kdy je třeba podmínky prodeje splnit. Pak by takového řízení mohlo být opět napadeno jiným účastníkem s námitkou, že není zachována rovnost účastníků nabídkového řízení. Takovýto postup podle názoru soudu nelze připustit.

Žalobce dále navrhl, aby soud řízení přerušil a fakultativně zahájil u Evropského soudního dvora postupem podle článku 234 SES řízení o předběžné otázce, a to jednak ohledně výkladu právní povahy citovaných komunitárních pravidel a jednak o výklad jejich obsahu, když v řízení nebylo přistoupeno k aplikaci článků 87-89 SES, protože smlouva ohledně níž se domáhá vyslovení neplatnosti, je neplatná pro rozpor s předpisy upravujícími veřejnou podporu.

Soud dospěl k závěru, že není důvod pro vyhovění návrhu žalobce na přerušení řízení. Právo Evropské unie nezakládá obligatorní povinnost soudu za každé situace předkládat soudnímu dvoru předběžnou otázku, a to na základě pouhého tvrzení účastníka řízení. Jak soudní dvůr již judikoval, je vždy na uvážení soudu, aby zvážil relevanci otázky pro rozsouzení sporu a k soudnímu dvoru se pak s předběžnou otázkou obrátil pouze podle vlastního uvážení bez ohledu na to, navrhuje-li tento postup strana ve sporu či nikoliv. V daném případě nejsou splněny podmínky pro to, aby v rámci tohoto řízení byl soudní dvůr žádán o rozhodnutí o předběžné otázce podle článku 234 SES, protože k zamítnutí určovací žaloby žalobce došlo pro neexistenci naléhavého právního zájmu na takovém určení. Z judikatury soudního dvora totiž vyplývá, že důvodem k přerušení řízení a k podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce je takové zjištění skutkového stavu věci, který soudu vytváří dostatečně spolehlivý základ pro aplikaci práva. Které skutečnosti jsou právně významnými, určuje hmotné právo, které má být ve věci aplikováno a vyloženo. K zamítnutí žaloby došlo pro nedostatek naléhavého právního zájmu, tj. na základě okolností procesní povahy ve smyslu ustanovení § 80 písm.c) o.s.ř. Otázka hmotného práva v tomto sporu řešena nebyla. Soud proto řízení nepřerušil a ve věci rozhodl.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 142 odst.1 o.s.ř. Druhá žalovaná požadovala pouze cestovné k jednání 22.11.2007 autobusem z Prahy do Liberce a zpět po 90,- Kč. Tyto účelně vynaložené náklady jí byly přiznány. Prvé

žalované byly přiznány náklady řízení představující odměnu za právní zastoupení 20.000,- Kč podle § 5 písm.b) vyhlášky č. 484/2000 Sb. v platném znění, 3x režijní paušál po 300,- Kč, náhrada ztráty času ze sídla právního zástupce první žalované z Ostravy do Liberce ve výši 22 půlhodin po 100,- Kč a cestovné 4.704,- Kč za cestu Ostrava-Liberec-Ostrava dne 22.11.2007, 2x 400 km osobním autem 3T99337 Toyota RAV4 s průměrnou spotřebou 7,16 litrů benzínu Natural/100 km při ceně tohoto paliva včetně základní náhrady za použití motorového vozidla v celkové výši 5,88 Kč/km jízdy včetně 19% DPH. Celkem tedy byly prvnímu žalovanému přiznány náklady řízení ve výši 32.193,- Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů od doručení jeho písemného vyhotovení ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem - pobočce v Liberci prostřednictvím Okresního soudu v Liberci, písemně třikrát.
Při nesplnění povinnosti uložené tímto rozsudkem je možno navrhnout soudní výkon rozhodnutí nebo exekuci.

V Liberci dne 22. listopadu 2007

JUDr. Jana Špidlenová, v.r.
soudkyně

Za správnost vyhotovení:
Alena Fialová

Rozhodnutí je v právní moci dne 14.11.2008
a je vykonatelné dnem 19.11.2008
v Liberci dne 26.11.2008

36Co 207/2008-201

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem pobočka v Liberci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Sedláčkové a soudkyň JUDr. Jarmily Potužákové a JUDr. Jitky Kalfeřtové, ve věci žalobce **Českomoravské investiční a.s.** se sídlem Brno, Bartošova 1833/6, IČ 49969854, zastoupeného Mgr. Davidem Jüngerem, advokátem v Ostravě, 28. října 219/438, proti žalovaným 1) **TOBA TRADE s.r.o.**, Ludvíkova 1351/16, Ostrava, IČ 26860414, zastoupeného JUDr. Světlanou Vargovou, advokátkou se sídlem v Ostravě Musorgského 14 a 2) **Správa železniční dopravní cesty, státní organizace**, se sídlem Prvního pluku 367/5, Praha 8, IČ 70994234, o určení neplatnosti kupní smlouvy a určení vlastnického práva, o **odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Liberci č.j. 20 C 6/2007-155 ze dne 22.11.2007**, ve znění opravného usnesení č.j. 20 C 6/2007-178 ze dne 19.2.2008, takto:

- I. **Rozsudek Okresního soudu v Liberci č.j. 20 C 6/2007-155 ze dne 22.11.2007 se potvrzuje.**
- II. **Žalobce je povinen nahradit na nákladech odvolacího řízení první žalované částku 32.178,- Kč k rukám JUDr. Světlany Vargové, advokátky v Ostravě a druhé žalované částku 200,- Kč, to vše do 3 dnů od právní moci rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem okresní soud rozhodl, že se žaloba na určení, že kupní smlouva uzavřená mezi organizací Správa železniční dopravní cesty, státní organizace jako prodávající na straně jedné a společností TOBA TRADE s.r.o. jako kupující na straně druhé, jejímž předmětem je převod vlastnického práva k nemovitostem dosud zapsaným na LV č.

944 vedeném pro k.ú. a obec Frýdlant a sice k (I.) budově č.p. 1187, bydlení, část obce Frýdlant, situované na pozemku parcele č. 182/17, (II.) pozemku parcela č. 182/17, zastavěná plocha a nádvoří, (III.) budově č.p. 1188, bydlení, část obce Frýdlant, situované na pozemku parcele č. 128/18, (IV.) pozemku parcela č. 182/18, zastavěná plocha a nádvoří, (V.) pozemku parcela č. 1333, ostatní plocha, dráha, je neplatná a žaloba na určení, že vlastníkem uvedených nemovitostí je Česká republika, s právem hospodaření s majetkem státu pro Správu železniční dopravní cesty, státní organizaci se sídlem v Praze 8 – Karlín, Prvního pluku, zamítlá. Žalobci uložil povinnost nahradit prvé žalované náklady řízení ve výši 32.193,- Kč k rukám zástupkyně prvního žalobce a druhé žalované náklady řízení ve výši 180,- Kč vše od právní moci rozsudku. Rozsudek odůvodnil okresní soud tím, že v řízení bylo prokázáno, a to výpisem z LV č. 944 vedeném pro k.ú. a obec Frýdlant, že k předmětným nemovitostem je zapsáno vlastnické právo České republiky s právem hospodařit s majetkem státu pro druhou žalovanou. Návrh na vklad vlastnického práva prvé žalované byl přijat katastrálním úřadem 27.12.2006, řízení o vklad vlastnického práva u katastrálního úřadu je však přerušeno z důvodu podání této žaloby. Z toho vyplývá, že Česká republika je i v současné době vlastníkem předmětných nemovitostí a proto žalobce nemůže mít na určení vlastnického práva České republiky k těmto nemovitostem naléhavý právní zájem. Žalobce se domáhá něčeho, co existuje a co je veřejně přístupnými listinami prokazováno. V případě, že by soud v této části žalobě vyhověl, nedošlo by na základě tohoto rozhodnutí k žádné změně ani v právech a postavení žalobce ani k zápisu v katastru nemovitostí. Zcela jasně tedy žalobce nemá naléhavý právní zájem na tomto určení a soud v této části žalobu zamítl, neboť není splněna podmínka naléhavého právního zájmu daná pro požadované určení § 80 písm. c) o.s.ř..

Pokud jde o žalobní požadavek na určení absolutní neplatnosti předmětné kupní smlouvy zaměřil soud opět dokazování na prokázání existence naléhavého právního zájmu žalobce na tomto určení a na jeho aktivní legitimaci. Dospěl rovněž k závěru, že žalobce neprokázal naléhavý právní zájem, pokud jde o určení neplatnosti kupní smlouvy uzavřené mezi žalovanými, neboť zde není splněna podmínka, že by bez požadovaného určení mělo být ohroženo právo žalobce nebo by se jeho právní postavení stalo nejistým. Prohlášením kupní smlouvy za neplatnou by ke zlepšení postavení žalobce nedošlo a žádné své právo by u druhé žalované uplatňovat nemohl. Okresní soud poukázal na to, že v daném případě nešlo o převod majetku z vlastnictví státu formou výběrového řízení podle zák. č. 219/2000 Sb., ale druhý žalovaný postupoval na základě usnesení Vlády ČR č. 870 z 19.7.2006, jímž byly předmětné nemovitosti vyňaty z privatizace podle zák. č. 92/1991 Sb. a určeny k prodeji podle pravidel stanovených druhou žalovanou. S pravidly prodeje byl žalobce předem seznámen, což je nesporné, neakceptoval však nastavené podmínky prodeje. Žalobce tedy není aktivně legitimován k žalobě o určení neplatnosti kupní smlouvy, neboť jeho postavení by deklarovaním této neplatnosti soudem nebylo ovlivněno. Nelze připustit, že každý, kdo tvrdí neplatnost právního úkonu, má naléhavý právní zájem na jejím určení, neboť ve svém důsledku by to vedlo k právní nejistotě. Žalobci nebylo znemožněno zúčastnit se nabídkového řízení, žalobce svůj zájem projevil, nabídku předložil, ale podmínky prodávajícího nesplnil a byl tak neúspěšný. Okresní soud neshledal důvod ani k přerušení řízení z důvodů návrhu žalobce na zahájení řízení u Evropského soudního dvora o předběžné otázce, neboť v daném případě došlo k zamítnutí žaloby pro nedostatek naléhavého právního

zájmu, tj. na základě okolností procesní povahy podle § 80 písm. c) o.s.ř.. Otázka hmotného práva tedy řešena nebyla.

Proti tomuto rozsudku se odvolal žalobce a navrhl, aby krajský soud rozsudek okresního soudu zrušil a věc vrátil okresnímu soudu k dalšímu řízení, případně, aby rozsudek změnil a žalobě vyhověl. Vytýká okresnímu soudu, že vůbec nepochopil význam a úlohu určovací žaloby, neboť on ze své pozice nemůže napadnout proces prodeje nemovitostí jinak, než právě určovací žalobou a již z toho vyplývá i jeho naléhavý právní zájem. Závěr soudu o tom, že žalobci nemůže svědčit naléhavý právní zájem, neboť i v případě procesního úspěchu by se žalobce nemohl stát účastníkem nového řízení o prodeje nemovitostí je podle jeho názoru v rozporu s konstantní judikaturou nejvyššího soudu. Nesprávnost postupu okresního soudu spatřuje v tom, že se vůbec nezabýval okolnostmi procesu prodeje, což mělo být předmětem dokazování jako nevyhnutelná podmínka. Rovněž vytýká okresnímu soudu nelogický postup při prověřování naléhavého právního zájmu. Domnívá se, že v této věci jde o situaci, která je analogická s odůvodněním rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR 2 Cdon 824/97 a je přesvědčen, že naléhavý právní zájem na požadovaném určení má, neboť mu nebylo zajištěno rovné a nediskriminační zacházení, takže proces prodeje nemovitostí neproběhl řádně. Tuto úvahu okresní soud neprovedl a jeho rozhodnutí proto považuje za nepřezkoumatelné. Jeho naléhavý právní zájem na určení neplatnosti kupní smlouvy je tedy dán a může se tak domáhat i určení její absolutní neplatnosti. Kupní smlouva je neplatná pro rozpor se zákonem a i proto, že jejím prostřednictvím došlo k porušení předpisů upravujících veřejnou podporu která je upravena jen právem Evropského společenství, které má ovšem přednost před právními předpisy České republiky je bezprostředně aplikovatelné a podrobně rozebírá jednotlivé pojmové znaky vymezující veřejnou podporu a jejich naplnění, k němuž v posuzovaném případě došlo. Navrhl proto, aby odvolací soud obligatorně zahájil u Evropského soudního dvora řízení o předběžné otázce jednak ohledně výkladu právní povahy citovaných komunitárních pravidel, jednak o výklad jejich obsahu. Rovněž namítá absolutní neplatnost kupních smluv pro rozpor s právní pořádkem České republiky. Nepolemizuje s názorem, že státní majetek může být prodán bez soutěže vybranému zájemci, v daném případě se tak nedělo, protože v rámci jakého si výběrového řízení byla organizována soutěž o nejvýhodnější nabídku. Pokud taková soutěž byla organizována, pak musí mít každý právo, aby s ním bylo zacházeno stejně jako s ostatními s tím, že se státním majetkem musí být nakládáno způsobem, který je pro stát nejvýhodnější, nejsou-li dány okolnosti zvláštního zřetele, což tento případ není. Pokud se tak nestalo, je třeba zkoumat, zda takovéto porušení zákona způsobuje neplatnost uzavřených smluv nebo nikoli. K tomu může sloužit jen žaloba na určení, žádný jiný prostředek není přípustný ani možný. Nedomnívá se, že by jeho právo se ucházet o státní majetek uzavřením napadené smlouvy pozbylo právní účinky a že podanou žalobou nepřipustně zasahuje do práv třetích osob založených napadenou kupní smlouvou. Bez ohledu na existenci naléhavého právního zájmu žalobce, jde totiž o převod v rozporu s platnými právními předpisy, tedy převod neplatný, z něhož žádná práva a povinnosti platně vzniknout nemohou. Naopak objektivně bylo ze strany druhého žalovaného zasaženo do jeho práva na rovné zacházení při prodeji státního majetku.

První žalovaný ve vyjádření k odvolání navrhl potvrzení napadeného rozsudku s tím, že právo žalobce na soudní ochranu nebylo porušeno, žalobce podal asi 60 žalob týkajících se

stejného případu. Všechny tyto žaloby jsou soudy projednávány, ačkoliv tento postup jistě není hospodárný. Poukazuje na to, že žalobci je jistě známo, že předpoklad úspěšnosti žaloby o určení po procesní stránce je naléhavý právní zájem a jeho nedostatek je vždy důvodem k zamítnutí žaloby. V takovém případě je pak vyloučeno, aby se zabýval současně věcí samou. Dodává, že žalobce byl seznámen s předem stanovenými pravidly prodeje, ale neakceptoval je a nesplnil je, neboť neprokázal ve stanovené lhůtě, že má nabízenou částku, takže nemohl být vybrán. U všech odkoupených nemovitostí nabízela první žalovaná vyšší kupní cenu, než žalobce, takže námitka, že nebyly prodávány za běžnou cenu, v daném místě a čase je „zvláštní“. Není důvod pro přerušení řízení a předložení věci Evropskému soudnímu dvoru k zodpovězení předběžné otázky ve vztahu bezprostřední aplikovatelnosti komunitárních pravidel konkrétně článku 87 odst. 1 smlouvy z důvodu, že právo Evropské unie nezakládá obligatorní povinnost soudu za každé situace předkládat soudnímu dvoru, předběžnou otázku a to na základě pouhého tvrzení účastníka řízení a je vždy na uvážení soudu, aby zvážil relevanci. Protože žaloba je nedůvodná na základě okolností procesního práva, není důvod pro předložení věci k rozhodnutí o předběžné otázce.

První žalovaný ve vyjádření k odvolání rovněž navrhl potvrzení rozsudku okresního soudu. Názor žalobkyně, že za situace, kdy řízení o vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí není pravomocně skončeno, je dán její naléhavý právní zájem na určení neplatnosti kupních smluv, které jsou podkladem pro zápis do katastru nemovitostí nemůže obstát. Nadále rovněž zastává názor, že se žalobkyni nepodařilo prokázat naléhavý právní zájem na určení neplatnosti kupní smlouvy, neboť žalobkyně se nenachází v takovém postavení, kde by deklarování neplatnosti kupní smlouvy soudem mohlo pro ní mít příznivý dopad. Ten by měl spočívat v tom, že by žalobkyni umožnil bez jakýchkoli dalších kroků uplatnit vlastní práva s předmětem kupní smlouvy související. V průběhu řízení bylo prokázáno, že žalobkyni nebylo znemožněno zúčastnit se nabídkového řízení, zájem o odkoupení souboru nemovitostí projevila, podala nabídku ze dne 27.11.2006 poté, co se důkladně seznámila s informacemi z „DATA ROOMU“ týkajícími se prodávaných nemovitostí. Žalobkyně však nebyla úspěšná, protože podmínky stanovené druhou žalovanou proto, aby jí nemovitosti mohly být prodány, nesplnila. Tvrzení žalobkyně, že na prodej dané nemovitosti se vztahuje zákon č. 219/2000 Sb. o majetku České republiky, nemůže druhá žalovaná akceptovat, neboť nemovitosti, které jsou předmětem kupní smlouvy jsou majetkem určeným k úhradě závazků státní organizace České dráhy vymezených v příloze k zák. č. 77/2002 Sb. a podle § 38a odst. 1 uvedeného zákona příslušnost k hospodaření s majetkem určeným k úhradě závazků státní organizace České dráhy vymezeným v příloze k tomuto zákonu, přechází k 1.7.2004 z Ministerstva dopravy na státní organizaci Správa železniční dopravní cesty, tedy druhou žalovanou. Zdůraznila, že prodej majetku státu se neuskutečňoval ve výběrovém řízení, výběrové řízení proběhlo pouze na výběr zprostředkovatele prodeje, nikoliv na vlastní prodej majetku, který se prodával nejvýhodnější nabídce. Všichni zájemci měli možnost seznámit se s cenami i s dalšími informacemi prostřednictvím DATA ROOMU. Pokud jde o podmínku, že kupní cenu bylo třeba zaplatit před zápisem vkladu, tato skutečnost byla obsažena již ve smlouvě o zachování důvěrného charakteru informací a je s podivem, že by žalobce, který se zabývá realitní činností si tuto základní podmínku, do kdy je třeba kupní cenu zaplatit, co se týče termínu, nezjistil.

Krajský soud přezkoumal napadený rozsudek, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání a poté dospěl k závěru, že odvolání žalobce není důvodné.

Jde o sporné řízení a okresní soud při posuzování nároku žalobce správně vycházel ze zjištěného skutkového stavu, který účastníci, vzhledem k tomu, že nejde o věc uvedenou v ustanovení § 120 odst. 2 o.s.ř. svojí aktivitou určili. Vycházel tedy z tvrzení účastníků a jimi navržených důkazů. Účastníci byli okresním soudem řádně poučeni podle ustanovení § 119a o.s.ř., jak vyplývá z protokolu o jednání ze dne 22.11.2007 a vzhledem k systému neúplné apelace, na kterém je vybudováno odvolací řízení ve věcech sporných, účastníci nemohou v odvolacím řízení uplatňovat skutečnosti a důkazy, které mohli uplatnit před soudem prvního stupně.

Před okresním soudem proběhlo řádné dokazování, okresní soud vycházel z důkazů navržených účastníky, veškeré důkazy řádně provedl a dospěl ke správným skutkovým zjištěním. Předmětem řízení je jednak požadavek žalobce na určení neplatnosti kupní smlouvy uzavřené mezi druhým žalovaným jako prodávajícím a prvním žalovaným jako kupujícím, jejímž předmětem je převod vlastnického práva k nemovitostem zapsaným dosud na LV č. 944 pro k.ú. a obec Frýdlant a sice ke konkrétně vymezeným nemovitostem popsáním ve výroku I. napadeného rozsudku a dále určení, že vlastníkem uvedených nemovitostí zapsaných na LV č. 944 pro k.ú. a obec Frýdlant je Česká republika, s právem hospodaření s majetkem státu pro druhou žalovanou.

Oba žalovaní se žalobě bránili především tím, že namítli nedostatek naléhavého právního zájmu na žalobce, na určení neplatnosti kupních smluv. Po věcné stránce poukázali na to, že žalobce nesplnil základní podmínky požadované žalovanou jako zadavatelem, které se přirozeně promítly do požadavků realitní kanceláře (zprostředkovatele) na kupující v souvislosti s prodejem nemovitostí. Termín zaplacení kupní ceny, podání návrhu na vklad do katastru nemovitostí a způsob zaplacení kupní ceny by proto ani v případě vyhovění žalobě nemohl mít za následek příznivý dopad do právního postavení žalobkyně. Po věcné stránce poukázali na to, že žalobkyně nesplnila podmínky řízení o prodeji, neprokázala do 18.12.2006, že má k dispozici kupní cenu v částce 146.100,- Kč a naopak prokázala, že na účtu disponuje pouze částkou 40.319.930,- Kč. Nesouhlasí s tím, že by uzavřená kupní smlouva byla neplatná z důvodu, že druhá žalovaná porušila podmínky pro převod majetku stanovené § 22 odst. 1 zák. č. 219/2000 Sb., protože na druhou žalovanou jakožto prodávající se uvedený zákon nevztahuje, což vyplývá z ustanovení § 54 odst. 1 věta čtvrtá zák.č. 219/2000 Sb., vzhledem k tomu, že druhá žalovaná byla zřízena podle zák.č. 77/2002 Sb.. Nemovitosti, které byly předmětem prodeje tvoří majetek určený k úhradě závazků státní organizace České dráhy, k jehož nakládání se nevyžaduje souhlas vlády. Při jeho převodu na jiné právnické či fyzické osoby se postupuje přiměřeně podle ustanovení zák. č. 77/1997 Sb. o státním podniku. I přes tuto skutečnost však v zájmu zachování právní jistoty přijala Vláda ČR 19.7.2006 usnesení č. 870 o vyjmutí majetku státu, se kterým je příslušná hospodařit druhá žalovaná z privatizace podle zákona 92/1991 Sb.. Prodej předmětných nemovitostí se tak dostal pod zcela jiný režim privatizace.

Jak už je výše uvedeno, jde o sporné řízení, v němž soud vychází z tvrzení účastníků a jimi navržených důkazů. Důkazní břemeno přitom leží na tom účastníku, který existenci skutečností, z nichž pro sebe vyvozuje příznivé právní důsledky, tvrdí.

Okresní soud veškeré důkazy účastníky navržené řádně provedl a podle názoru odvolacího soudu je rovněž správně hodnotil a to jak jednotlivě, tak v jejich vzájemné souvislosti a krajský soud ze skutkového stavu zjištěného okresním soudem vychází a pro stručnost na něj odkazuje.

Rovněž právní závěry, které byly okresním soudem v této věci učiněny, shledává odvolací soud správnými.

Pokud se týká prvního žalobcem uplatněného požadavku na určení neplatnosti kupní smlouvy uzavřené mezi oběma žalovaným organizacemi, posoudil jej okresní soud správně podle ustanovení § 80 písm. c) občanského soudního řádu. Podle tohoto ustanovení lze návrhem na zahájení občanského soudního řízení uplatnit i návrh, aby bylo rozhodnuto o určení toho, zda tu právní vztah nebo právo je, či není, je-li na tom naléhavý právní zájem.

Předpokladem úspěšnosti žaloby o určení, zda tu právní vztah nebo právo je, či není (určovací žaloby) jsou po procesní stránce skutečnosti, že účastníci mají věcnou legitimaci a že na požadovaném určení je naléhavý právní zájem. Naléhavý právní zájem na určení je dán zejména tam, kde by bez tohoto určení bylo ohroženo právo žalobce, a nebo kde by se bez tohoto určení stalo jeho právní postavení nejistým. Žaloba domáhající se určení nemůže být zpravidla opodstatněna tam, kde lze žalovat na splnění povinnosti ve smyslu ustanovení § 80 písm. b) o.s.ř.. Určovací žaloba má preventivní povahu a má za účel poskytnout ochranu právnímu postavení žalobce dříve, než dojde k porušení právního vztahu nebo práva, není proto opodstatněna tam, kde právní vztah nebo právo již byly porušeny a kde je třeba domáhat se ochrany žalobou na plnění. V daném případě i odvolací soud je toho názoru, že na straně žalobce není splněna podmínka existence naléhavého právního zájmu, pokud jde o určení neplatnosti kupní smlouvy, protože ani v případě, že by jeho žalobě bylo vyhověno by ke zlepšení právního postavení žalobce nedošlo a není zároveň splněna ani podmínka, že by bez požadovaného určení bylo právo žalobkyně ohroženo, nebo že by se jeho právní postavení stalo nejistým, neboť žalobci žádné právo v této souvislosti s uzavřenou kupní smlouvou nesvědčí. Odvolací soud proto nesouhlasí s názorem žalobce, že okresní soud svojí aplikací a výkladem § 80 písm. c) občanského soudního řádu nesprávně posoudil naléhavý právní zájem žalobce na požadovaném určení, který žalobce dovozuje z toho, že mu bylo upřeno právo ucházet se o nabytí majetku státu způsobem předvídaným zákonem a že by příznivé rozhodnutí ve věci mu zlepšilo jeho postavení v tom, že se bude moci znovu o tento majetek ucházet (srovnej usnesení Nejvyššího soudu ČR 28 Cdo 913/20008-203 ze dne 3.4.2008). Po věcné stránce odvolací soud pouze doplňuje, že to byl žalobce, který nesplnil podmínky prodeje majetku, stanovené vlastníkem, které zveřejnil zprostředkovatel, jež byl vybrán ve výběrovém řízení, a to společnost EURO REALITY GROUP s.r.o. Ostrava, s níž žalobce o prodeji nemovitostí jednal, od něhož získal informace týkající se převáděných nemovitostí o přehledu cen i nejnížší souhrnné ceně stanovené částkou 145.428.000,- Kč. O tom svědčí i nabídka, kterou žalobce společnosti EURO REALITY GROUP s.r.o. učinila na odkoupení

všech 79 bytových objektů za cenu 146.100.000,- Kč. S bližšími podmínkami prodeje se žalobce mohl seznámit a také této možnosti využil prostřednictvím informací uveřejněných v „DATA ROOMU“, žalobce však nesplnil podmínku úhrady plné výše nabízené kupní ceny před podáním návrhu na vklad práv do katastru nemovitostí. Při prodeji majetku státu v daném případě bylo postupováno na základě usnesení Vlády ČR ze dne 19.7.2006 č. 870, v němž byly uvedené nemovitosti vyňaty z privatizace podle zákona č. 92/1991 Sb. a byly určeny k prodeji vybranému zájemci na základě podmínek stanovených druhým žalovaným, kterým k tomu byl citovaným usnesením Vlády ČR zmocněn. Okresní soud z citovaného usnesení Vlády ČR správně vycházel a neměl rovněž konkrétně doloženo, že by tu šlo o případ prokazatelně související s možným poskytnutím veřejné podpory při prodeji majetku ČR. V dané věci stát vystupoval a jednal prostřednictvím druhého žalovaného jako vlastník majetku, který se rozhodl prodat jako přebytný, nejednal ve veřejnoprávní věci o právech 3. subjektů, takže o zvýhodnění (veřejné podpoře) nelze hovořit.

Pokud se týká žalobního požadavku na určení, že vlastníkem sporných nemovitostí, které byly předmětem kupní smlouvy uzavřené mezi žalovanými je Česká republika, pak se žalobce domáhá určení vlastnictví, které České republice již svědčí, neboť jak z výpisu z LV č. 944 pro k.ú. a obec Frýdlant vyplývá Česká republika je v něm zapsána jako vlastník těchto nemovitostí. Za této situace i podle názoru odvolacího soudu nemá žalobkyně naléhavý právní zájem na tomto určení, neboť u ní není splněna podmínka, že by bez požadovaného určení bylo její právo ohroženo nebo, že by se její právní postavení stalo nejistým, když žalobkyně žádné vynutitelné právo, které by vyplývalo z výsledku dokazování v této věci.

Pokud jde o návrh žalobkyně, aby odvolací soud obligatorně zahájil u Evropského soudního dvora řízení o předběžné otázce, jednak ohledně výkladu právní povahy komunitárních pravidel upravujících tzv. veřejnou podporu, a jednak o výklad jejich obsahu, odvolací soud odkazuje na závěr vyslovený v usnesení Nejvyššího soudu ČR 28 Cdo 913/2008-203, totiž, že „smyslem a účelem řízení o předběžné otázce ve smyslu článku 234 Smlouvy o založení Evropských společenství je zajistit správný a jednotný výklad ustanovení práva Evropských společenství, která jsou relevantní pro výchozí řízení před soudem členského státu Evropské unie. Předložení předběžné otázky soudem členského státu Soudnímu dvoru v Lucemburku předpokládá jen situaci, kdy je ve výchozím řízení před soudem členského státu projednávána otázka, která se týká platnosti, či výkladu práva Evropských společenství a nikoli prostředkem vznášení hypotetických či irrelevantních otázek ze strany procesních účastníků.

Rozsudek okresního soudu je věcně správný a byl proto krajským soudem podle § 219 o.s.ř. potvrzen.

V odvolacím řízení měli úspěch žalovaní, mají proto právo na náhradu nákladů tohoto řízení. V případě prvního žalovaného jde o odměnu za právní zastoupení advokátem podle vyhlášky č. 484/2000 Sb. v platném znění, dle § 5 písm. b) činí odměna 20.000,- Kč, 3 režijní paušály po 300,- Kč a 2.000,- Kč za 20 půl hodin ztráty času na cestě z Ostravy do Liberce a zpět při vzdálenosti 656 km, spotřeby 7,16 litru na 100 km benzínu Natural v ceně 30,90 Kč za litr. Cestovné tak činí 4.140,-90 Kč, spolu s 19% DPH z uvedené částky jde 4.927,40 Kč. K

uvedeným částkám je třeba ještě připočíst daň z přidané hodnoty ve výši 19% z odměny za zastupování režijních paušálů a náhrady za ztrátu času, což činí 4.351,- Kč, celkem jde o 32.178,- Kč. V případě druhého žalovaného jde o náhradu cestovních výdajů za cestu z Prahy do Liberce a zpět autobusem při ceně 100,- Kč za 1 jízdu, celkem 200,- Kč (§ 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku není odvolání ani dovolání přípustné.

V Liberci dne 9. října 2008

Za správnost vyhotovení:
Lucie Soukalová

JUDr. Milada Sedláčková, v. r.
předsedkyně senátu